

Onderzoekend leren

DE WONDERLIJKE WERELD VAN DE ZINTUIGEN

VOOR GROEP 1 EN 2

Onderwerp:

5 lessen/kringactiviteiten
+ evt. vervolg in speel-/werktijd.

Activiteiten:

Startles/introductie; Dit is mijn lijf
Activiteit 1: Zintuig ogen; wat zie ik?
Activiteit 2: Zintuig oren; wat hoor ik?
Activiteit 3: Zintuig neus en tong; wat ruik en proef ik?
Activiteit 4: Zintuig huid: wat voel ik?
Activiteit 5: Afsluitende lesactiviteit

Kerndoelen:

Oriëntatie op jezelf en de wereld
Kerndoel 31: De leerling toont inzicht in organismen en hun gezondheid.

ORGANISATIE VAN DE ACTIVITEIT:

Indeling:

De startactiviteit vindt in de grote kring plaats, de verwerkingsactiviteiten 1 t/m 4 kunnen daaropvolgend plaatsvinden tijdens speel-/werktijd. Activiteit 5 kan als afsluitende activiteit in circuitvorm. of als hoek aangeboden worden.
De activiteiten vinden in de kring, of kleine kring tijdens een speel-/werkmoment plaats.
De afsluitende lesactiviteit kan na een korte start/uitleg in circuitvorm met hulp van ouders, of leerlingen uit de bovenbouw plaatsvinden, of als keuzehoek op het kiesbord.

Startles/ introductie:

Voor we naar de zintuigen gaan, gaan we eerst naar het hele lichaam kijken.
Doel: Ik maak kennis met het menselijk lichaam.

- **Kringactiviteit:** Samen een lijfliedje zingen, zoals 'Hoofd, schouders, knie en teen'. Kringgesprek over wat je lijf allemaal kan; rennen, springen en stilstaan. Schrijf op een vel wat de kinderen al weten/ opnoemen. Vul deze evt. aan met afbeeldingen.

www.techportal.nl/lesmateriaal
©FIX

Startles/ introductie:

- **Knutselen/tekenen;** Omtrekken! Laat kinderen elkaar in tweetallen, of met hulp van elkaar omtrekken op een groot stuk (behang)papier. Daarna evt. lichaamsdelen benoemen/inkleuren.
- **Reken/taalact:** Tel de lichaamsdelen. Hoeveel armen heb je? Hoeveel vingers? Benoem alle lichaamsdelen en wat je ermee kunt.
- **Materialen:** vel papier voor woordweb, grote vellen behang- of tekenpapier waarop leerlingen elkaar kunnen overtrekken, potloden.

LESBESCHRIJVING:

Activiteit 1:

Zintuig Ogen: Wat zie ik?

Doel: Ik ervaar hoe het is om wel of niet te kunnen zien. Kijken wat kleuren doen en het feit dat je ogen soms gefopt kunnen worden.

Sensorisch spel: Blinddoekwandeling. In de klas, plein of speelzaal in tweetallen rondlopen. Eén met blinddoek en de ander begeleid. Hoe voelt het als je niets ziet? (ervaren)

Ontdekhoek: Zorg voor verschillende vergrootglazen, prisma's, kleurenbrillen en spiegels. Laat ze ontdekken/ervaren wat deze materialen doen.
Laat ze iets opzoeken in een prentenboek of zoekplaat.

Kringactiviteit: Wat is er weg? Leg 5 voorwerpen neer. Iedereen doet de ogen dicht en haal een voorwerp weg. Wie ziet er wat er mist?

Materialen: Blinddoeken (bijv. theedoeken), vergrootglazen, prisma's, kleurenbrillen, spiegels, zoekboeken/zoekplaten en verschillende voorwerpen uit de klas, zoals blokken, schaar, potlood etc.

Activiteit 2:

Zintuig Oren: Wat hoor ik?

Doel: Ik ervaar, ik ontdek. Ontdekken van geluiden in de omgeving, zoals hard, zacht en stilte.

Kringactiviteit: Geluidenbingo. Laat verschillende geluiden horen (stromende kraan, vogel, auto of bel) en laat raden wat het is. Of probeer 1 minuut stil te zijn met de nadenk-vraag: welke geluiden horen we dan ineens?

Knutselen/muziek: regenmaker maken, of een klankkoker. Wc-rol, schutkoker of doosje vullen met verschillende materialen zoals rijst, bonen of zand. Kunnen de kinderen de kokers die hetzelfde klinken bij elkaar zoeken? (auditieve oefening)

Materialen: Geluidsfragmenten, wc-rollen, schutkoker, doosjes, rijst, bonen en zand.

©FIX

Activiteit 3:

Zintuig Neus en Tong: Wat ruik en proef ik?

RUIK- EN PROEFCIRCUIT

Doel: Ik ervaar wat ruiken doet en of ik iets wil proeven.

Voorbereiding: Ondoorzichtige potjes vullen met sterke geuren zoals kaneel, pindakaas, citroen, koffie en pepermunt.

Ruiken: Laat de kinderen aan een potje ruiken, zet evtueel de deksel een stukje open. Stel vragen als: Wat ruik je? Is het lekker of vies? Zou je dit willen proeven?

Voorbereiding: Verzamel verschillende producten die kinderen kunnen proeven.

Blinde proeverij:

Zoet: stukje banaan/ontbijtkoek
Zuur: citroensap of zuur matje (snoep)
Zout: chips of ander zoutje
Bitter: stukje witlof of pure chocolade

Laat de kinderen een stukje proeven en stel daar vragen bij als; Wat proef je? Is het zout? Wat voor smaak is dit? Zou je dit nog een keer willen proeven?

Materialen: Ondoorzichtige potjes, kaneel, pindakaas, citroen, koffie, pepermunt, banaan, ontbijtkoek, citroensap, chips, witlof en pure chocolade. Dit kun je zelf aanpassen naar thema of interesse van de kinderen.

Activiteit 4:

Zintuig Huid: wat voel ik?

KLEUTERS KUNNEN GOED VOELEN

Doel: Ik ervaar wat mijn huid of handen voelen.

Maak een voelpad (grote motoriek):
Blote voetenpad in de klas, gang of op het plein.

Tip: gebruik platte bakken met verschillende materialen waar de kleuters doorheen mogen lopen; zand, watten, grind, bubbelplastic, herfstbladeren, denappels of scheerschuim.

Maak een voeldoos: Een doos met één of twee gaten voor de handen.
Leg alledaagse voorwerpen in de doos (denappel, spons, speelgoedauto, legoblokje of knuffel). Kan je met voelen raden wat het is?
Beschrijven van hard, zacht, ruw of glad.

Materialen: Bakken met zand, watten, kiezels, bubbelplastic, herfstbladeren, scheerschuim, doos met deksel, dennenappel, spons, speelgoedauto, legoblokje, knuffel, evt. een blinddoek als extra moeilijkheidsgraad.

©FIX

Activiteit 5:

Afsluitende lesactiviteit. Kan ook als hoek aangeboden worden.

ZINTUIGEN CIRCUIT

Doel: Ik ervaar hoe ik proef, ruik, voel, hoor of zie.
Differentiatie qua niveau; opdrachten allemaal geblindoekt uitvoeren, of in een dichte doos met opening voor voelen/ruiken.

Proeven: 5 bakjes met duidelijk herkenbare voedingswaren.
Bijv. banaan, hagelslag, chips, rozijnen, kruidnoot of koek.
Hou wel rekening met eventuele allergiën.

Ruiken: 5 bakjes met duidelijk te ruiken voedingswaren. Bijv. banaan, pindakaas, chocopasta, ketchup, schuddebuikjes, kaneel, salami, honing en kaas.

Voelen: 5 bakjes met voorwerpen waar alleen met handen gevoeld mag worden. Bijv. knuffel, stift, sok, sleutel, appel en beker.

Horen: 5 geluidsfragmenten waarvan de kinderen moeten raden wat ze horen. Bijv. deurbel, gelach, vogels, de zee, wind.

Zien: De kinderen tekenen geblinddoekt een huis met deur, raam en schoorsteen. Zo ervaren ze hoe lastig het is als je niets kunt zien.

Achtergrond:

Achtergrond informatie voor de leerkracht bij de verschillende zintuigen:

Zicht: Je kijkt met je ogen. Op alle dingen om je heen valt licht, dat daarna weerkaatst wordt. Als dat weerkaatste licht in je ogen valt, herkennen je hersenen de kleuren en vormen.

Gehoor: Stemmen, muziek, auto's, wind; alles wat geluid maakt, hoor je met je oren. Dat zijn een soort hoorntjes, met daarin een trommelvlies dat al het geluid opneemt.

Smaak: In je mond zit je tong. Als je iets in je mond stopt, wordt dat meteen geproefd. Soms is dat lekker en soms is dat vies.

Geur: Je neus is het reukorgaan. Door te snuffelen en snuiven kun je ontdekken of iets lekker ruikt of niet.

Voelen: Over je hele lichaam kun je voelen maar vooral je vingers zijn er erg goed in. Aanraking vertelt je of iets warm of koud is. Ruw of zacht. Of glad, scherp, of bot.

Ogen en oren zijn heel gevoelig. Te sterk licht en te hard geluid kunnen je blind of doof maken. Soms werken deze zintuigen niet zo goed. Om ogen goed te kunnen laten werken, dragen mensen soms een bril, of lenzen. Om beter te kunnen horen, kan iemand een gehoorapparaat dragen.

©FIX